Organi Komiteti markaziji partijaji komunistiji (в) Uzbekiston

Орган Центрального комитета коммунистической партии (б) Узбекистана

На местно-еврейском языке

Proletarhoji tamomi dunjo, jak şaveton!

BAJROQI MIHNAT

APREL 12 Jakşambe soli 1936 № 76 (1572)

Az xususi tartiʙi dodani muzdi mihnati muəalimho

Qarori Sovnarkomi SSSR

1. Muqarar karda şavad, ki muzdi mihnati muəalimhoro şüəʙahoji muəorifi xalqiji rajoniju şahri dar şahrho, markazhoji rajon va mahalahoji rabocijşin mahe du karat rüzi 16 va 1-umi har mah, amo dar qişloqho mahe jak karat rüzi 20-umi har mah diband.

2. Muqarar karda şavad, ki muzdi mihnati muəalimhoji maktaʙhoji ham şahr va ham qişloqro şüəʙahoji muəorifi xalqiji şahriju rajoni ʙahojati direktorho va mudirhoji maktaʙho diband.

Muvofiqi hamin, xaroçoti muzdi mihnati muəalimhoji qişloqro az ʙjudzeti qişloq girifta, dar ojanda ʙa ʙjudzeti rajon darovarda şavad.

3. Prezidiumhoji gorsovetho va rajispolkomhoro voçiʙ karda şavad, ki ʙa şütʙoji maxsusi şüəʙahoji muəorifi xalqiji rajoniju şahri guzarondani puli ʙa dodani muzdi mihnati muəalimho zarur ʙudagiro ihtijoç kunand va in az mülçari muqarar karda şudagiji dodani muzdi mihnat az 5 rüz der namonda guzaronda şavad.

4. Muqarar karda şavad, ki direktorho va mudirhoji maktaʙho puli ʙaroji muzdi mihnati muəalimho giriftageşonro ʙojad ʙa har jak muəalim dar mülçarhoji ʙo qarori mazkur muqarar karda şudagi diband va vedomosthoji dodani muzdi mihnatro ʙo imzoji muəalimdo zudi qati ʙa şüəʙahoji muəorifi xalqiji rajoniju şahri ovaida dihand.

5. Muqarar karda şavad, ki mudirhoji şüəʙahoji muəorifi xalqij şahriju rajoni ʙaroji ʙevaqt jo nomukamal nadodani sumaji muzdi mihnati muəalimho ʙa sud doda meşavand.

Muqarar karda şavad, ki mudirhoji şüəʙahoji finansiji şahriju rajoni ʙaroji sumaji dar ʙjudzet nişon doda şudagiji dodani muzdi mihnati muəalimhoro ʙevaqt jo nomukamal perecislit kardan ʙa sud doda meşavand.

Rajisi Sovnarkomi SSSR V. Molotüv.

Nojiʙi mudiri korhoji Sovnarkomi SSSR I. Mezlauk

Maskov Kreml 10-umi apreli soli 1936-um.

—ooo—

Koram ʙaavç darovarda şud

Zvenoji Dovidov peşqadam

FARQONA. Baroji hosiloti zaminhoji paxta korida meşudagiro ʙoz ham ʙaland kardan kolxozciho va kolxozcizanhoji kolxozi «Ozod Jahudi» udarnikona kor karda istodin. Dar in kolxoz ʙeştarini korho ʙa asosi putjüvkaji jakumi poxodi stalini guzaşta istodast.

Si gektar zamini imsol paxta korida meşudagi, az udoʙreni, poru nuri va digaraş taamin karda şud. Majdonho holekaj du marotiʙa ronda şudand.

Zvenovodi peşqadam *Meli Dovidüv* az hama zvenoho peşqadam hast. In zveno to 6-umi aprel 10 gektar zamini paxteşro se marotiʙa ʙo sifati naqz ronda, koramro sar kard. To 7-umi aprel holekaj 4 gektar paxta korida şud.

Zvenoji *Egamserdijüv* ham korami paxtaro 7-umi aprel sar kard. Dah gektar zamini in zveno ham ʙaədi rondani seʙoraji xuşsifat sar karda şud. Jak qalam dar kolxoz hozir kiştu kori paxta xelo ʙaavç hast. Zvenohoji *Dovidüv* va *Egamserdijüv* ʙaroji az har jak gektar imsol 20 tsentner hosilot giriftan güştin ʙurda istodin.

Kolxozi «Ozod Jahudi» kolxozcihoji staxanüvci dorad. *Efrajim Dovidüv, Jüsef Dovidüv, Zohra Xola, Bozor Şerəali* va digarho staxanüvdasturi kor karda istoda, ʙa digarho namuna şuda istodin. Harakatu kori inho, digarhoro ʙa harakat darovarda istodast.

L. Qalandarüv.

437 hazor guspandu ʙuz ʙa kolxozciho doda meşavad

Az rüji qarori TsK KP(ʙ) Uz va Sovnarkomi Uzʙekiston ʙa kolxozcihoji hajvonot nadoşdagiji respuʙlika, ʙaroji munfiəat ʙurdanaşon az fermahoji moliji kolxozi 300 hazor güspandu ʙuz va az sovxozhoji güspandparvar 137 hazor doda meşavad.

In maʙlaq, ʙaroji az ʙajni kolxozciho hajvonotdor naʙudanro ʙarham dodan mukamal kifoja mekunad. Güspandu ʙuzho ʙa kolxozciho ʙa narxi gosudarstvogi doda meşavad.

Ba rajkomhoji partija va tajispolkomho taklif karda şud, ki ʙa 1-umi maj tamomi kori tajorigariji ʙa kolxozciho güspandu ʙuz dodan darkor ʙudagiro tamom kunand. Xususan ʙojad rüjixati hama kolxozcihoji hajvonot nadoştagi rüji kor karda şavand va maʙlaqi kolxozcihoji az gosudarstvo ʙa qarz giriftan muhtoç ʙudagi va ciqadari kolxozciho naxt pul doda metavonistageşon, ʙojad şajon karda şavand.

Az mahi ijun ʙa kolxozciho dodani ʙarahoji to soli 1936-um zojida şudagi va güspandhoji ʙarahoji hamin solangeşonro namemakondagi sar karda meşavad.

Dodani ʙarahoji dar soli 1936-um zojida şudagi va güspandhoji ʙa ʙarahojaşon şir medodagi ʙaədi az şir ʙuromadani ʙaraho sar karda meşavad.

Muvofiqi hamin nişondodho Narkomzemi Uzʙekiston voçiʙ hast, ki intidoju vaqti oxiri ʙa kolxozciho dodani güspandu ʙuz ʙa har jak rajon va sovxoz çudogona muqarar kunad.

Rajispolkomho lozim hastand, ki ʙa kolxozciho, ʙa masəalaji taşkil dodani kolektivona carondani hajvonot ʙa masəalaji çoji mecarondagiji darkori va cahho çudo karda dodan jordam dihand. Pravlenhoji kolxoz lozim hastand, ki az ʙajni kolxozciho ʙa miqdori darkori cüponho çudo kunand. (UzTAG).

Kolxozciho savodnok şuda istodin

MIRZOCUL. Dar kolxozi nomi Zelenskij, az mahi sentjaʙri soli guzaşta sinfi maktaʙi nest kardani ʙesavodi kor karda omad. Dar in sinf 25 nafar kolxozciju kolxozcizanho davomat kardand.

Kolxozciju kolxozcizanhoji dar in maktaʙ naqz küşiş kardagiho, holekaj ʙesavodiji xudro ʙarham dodand. Onho holekaj gazetaji „Bajroqi Mihnatro" xonda metavonand.

Rlsi Oalojüv, Müminüva, Boʙoçonova va digarho ʙa nest kardani ʙesavodi naqz küşiş karda, ʙa safi peşqadamhoji savodnok doxil şudagi hastand.

Lekin ʙaroʙari in dar kolxozi Zelenskij hole ʙesavodho ʙisjor hastand. Baroji onhoro ʙa maktaʙi nest kardani ʙesavodi ʙa tariqi dojimi çalʙ kardan pravleniji kolxoz corahoji konkreti didagi nest. Hato az 10 zvenovodho hamegi 4 nafaraşon ʙesavodiji xudro ʙarham doda istodin.

Hozir dar kolxoz ʙoz jak grupaji digari nestkardani ʙesavodi taşkil doda şud. Ba doxili in 7–8 rüzi oxirin aktivhoji kolxoz dar in grupa davom karda istodin.

Ojajr az in pravleniji kolxoz az rüji dogovori ʙastageş ʙojad 50 protsenti mahonaji muəalimi maktaʙi nest kardani ʙesavodiro dihad. Lekin to ʙa hole mahonaji muəalimhoro nadoda istodast.

Mo az pravleniji kolxoz talaʙ mekunem, ki ʙa kori nest kardani ʙesavodi diqqatu ahamijati xudro ʙoz ham zür karda, ʙaroji kamʙudihoji dar ʙolo nişondoda şudagiro ʙartaraf kardan corahoji konkretona ʙinad.

M. Jusupüv.

Svodkaji Narkomzemi Uzʙekiston

Az xususi rondani jakum, dujum va sejumi majdonhoji koram (dar protsent ʙa plan) ʙa 5-umi apreli soli 1936-um

Umuman dar Uz SSR: Rondani jakum 85,8
Rondani dujum 42,7
Rondani sejum 14,4
Rondani traktoriji jakum 88,3
dujum va sejum 45,9

№№	Rajonho	Umuman ronda şudagi I	II	III	Rondani traktori I	II va III
1	F. Xöçajüv	100,0	84,4	53,7	105,4	118,3
2	Voskant	100,0	77,7	25,5	90,4	46,9
3	Rometan	100,0	71,3	32,5	101,3	87,7
4	Buxoro	100,0	82,0	40,4	81,1	84,9
5	Ujci	100,0	80,0	21,9	111,1	108,1
6	Çizaq	100,0	28,4	—	99,6	26,9
7	Mirzocül	100,0	69,7	6,6	111,9	93,8
8	Comsoj	99,8	39,3	—	99,7	19,9
9	Jangi Qürqon	99,7	170,3	26,2	129,9	107,7
10	Akmaloʙod	99,5	85,5	44,0	109,8	97,2
11	Qaroqül	99,2	91,1	60,7	102,5	63,8
12	Bauman	97,8	72,8	36,5	96,5	69,0
13	Qziltepa	97,3	67,8	20,8	122,9	87,2
14	Kogon	96,7	60,8	19,2	87,3	73,8
15	Kirüvsk	96,9	75,5	48,5	85,3	96,4
16	Paxtakor	96,4	58,2	13,5	109,2	71,6
17	Cinos	96,4	51,7	38,7	99,7	85,4
18	Oltiariq	95,8	84,9	35,6	104,4	115,9
19	Narpaj	95,8	51,7	0,4	86,7	44,3
20	Farqona	95,4	58,1	16,5	111,7	89,8
21	Pajariq	94,8	29,4	—	79,8	28,6
22	Leninsk	94,2	40,6	6,6	96,8	39,0
23	Izʙaskent	93,7	43,0	15,8	80,4	28,7
24	Oqdarjo	93,3	29,1	4,6	69,2	7,9
25	Cust	91,6	16,2	24,1	98,6	113,2
26	Oim	91,4	19,5	0,9	99,1	20,0
27	Pop	91,3	59,3	51,9	99,3	79,7
28	Karmina	91,1	53,7	13,7	99,6	55,0
29	Kalinin	91,1	19,4	1,0	89,7	23,1
30	Kujişüv	91,0	44,4	31,6	78,1	79,9
31	Molotov	90,6	57,6	19,7	100,7	76,3
32	Uc Qürqon	90,8	15,7	7,6	105,6	47,4
33	Namangon	90,1	61,3	25,1	101,2	99,9
34	Qüqond	90,0	55,9	20,5	86,4	59,7
35	Bulunqur	89,1	31,8	—	94,0	12,4
36	Voroşilüvsk	88,7	6,2	—	91,0	6,7
37	Kosonsoj	88,4	9,2	2,4	101,9	19,3
38	Koalmex	88,1	63,4	16,5	87,5	83,5
39	Çaloiqadeq	87,5	3,7	0,2	101,7	3,3
40	Ikromüvsk	86,4	22,5	1,0	94,4	13,4
41	Taşloq	86,2	60,2	28,4	91,5	54,1
42	Samarqand	85,4	36,2	—	56,0	10,9
43	Pskent	84,8	21,1	1,4	70,2	5,5
44	Oq Qürqonj	83,5	17,4	—	91,4	18,2
45	Tentaksoj	83,6	16,9	3,4	71,2	10,7
46	Marqelon	82,6	52,0	22,7	96,1	58,3
47	Kaganovic	82,2	57,5	31,9	77,0	88,6
48	Norin *)	82,2	53,0	5,0	98,2	56,1
49	Qara Darjo	82,1	11,5	—	67,4	6,5
50	Jangi jül	80,6	16,6	0,3	88,1	17,4
51	Orçonikidze	80,6	11,2	4,8	78,1	5,5
52	Andiçon	77,6	35,5	6,2	95,5	45,5
53	Xatirci	75,8	19,8	4,1	78,2	19,2
54	Nurato	73,7	29,1	7,6	38,8	—
55	Stalinsk	73,3	37,3	7,0	74,1	21,3
56	Türa qürqon	73,2	38,6	11,5	78,1	58,7
57	Baqdod	73,1	26,3	4,4	79,8	25,2
58	Bekoʙod *)	71,4	26,0	0,8	90,6	38,4
59	Circiqi pojon	71,4	6,7	—	85,2	67,2
60	Hoçi oʙod	61,4	3,5	—	62,7	—
61	Urgut	58,8	16,6	—	76,8	—
62	Mitan	58,6	7,0	1,8	66,4	0,5
63	Circiqi mijona	58,4	2,4	—	61,0	1,4
64	Baliqci	58,1	36,8	1,7	71,2	12,2
65	Xavos	55,0	34,3	4,0	—	—
66	Mahhamat	54,2	9,2	4,0	59,4	10,4
67	Zomin	48,9	8,0	8,3	75,7	17,4
68	Kataqürqon	41,5	2,9	0,4	35,9	1,2
69	Qurama *)	29,0	—	—	42,3	—
70	Qalzarol *)	24,0	—	—	—	—
71	Circiqi ʙolo	20,5	—	—	15,3	—
	Dar okrugi Qaşqadarjo	96,8	44,1	8,2	114,9	0,6
	Dar okrugi Surxandarjo	97,0	67,9	28,5	91,8	47,0
	Dar okrugi Xorazm	69,0	4,6	—	59,2	0,8

Maəlumot. 1) Dar rajoni Circiqipojon rondani ʙaroji kandir ham darovarda şudagi hast. 2) Dar rajonhoji Ucqürqonu Zomin faqat maəlumoti rondani traktori nişon doda şudagi hast. 3) Maəlumoti rajoni Jangi Qürqonro xudi rajon kam kard. 4) Az rajonhoji Norin, Bekoʙod, Qurama maəlumoti umumi ʙa 1-umi aprel va maəlumoti rondani traktori ʙa 5-umi aprel hast. 5) Maəlumoti rondani traktoriji dujumi rajoni Kujişüvro telegraf xato dodast. 6) Az rajoni Circiqimijona maəlumoti ʙa 1-umi aprel omadagi ʙaçoji 49 protsenti rondani jakum—79 protsent nav isia şudast.

*) Maəlumot ʙa 1-umi aprel.

Ockovskij dar jak smena 589 sum daromad kard

Delegati sjezdi 10-umi VLKSM staxanüvci sverlovşciki şaxtaji nomi Kosior koni nomi Dzerzinskij (Krivorog) rafiq Ockovskij rekordi navro sohiʙ şud. Dar jak smena ʙ 20 zaʙoj karda, ʙa daroziji 27,5 metr ʙa peş raft. Rafiq Ockovskij suporişi smenagiro 2 hazoru 88 protsent içro karda, 589 süm daromad kard.

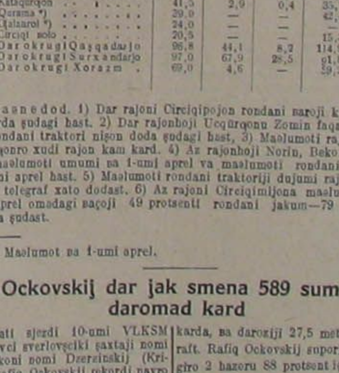

Kolxozi nomi Micurin rajoni Stalingrad (muzofoti Stalingrad) protsesi hojl ʙar xalaji mihnatro mexanikonida istodast. Dar surat: ʙo jordami motori elektrisi gandumro qalser karda istodin.

Guftu şunid dar xususi tsifrho

— U cand dona tajor mekunad?
— 460 dona.
— Normeş candtaje?
— 120 dona.
— Xudi ü cand solaje?
— 18 sola

Paxtakori dar respuʙlikaji mo

Kolxozhoji peşqadam korami paxtaro tamom kardand

QAROQUL. Dar hamaji kolxozhoji rajoni Qaroqül paxtaro ʙa tariqi ʙomavi korida istodin. Kolxozi peşqadami nomi *Stalin* — qismgirandaji poxodi sitsentnerciho, dar rajon az hama peş, ʙa majdoni 117 gektar zamin korami paxtaro tamom kard. Baədi rondani corʙori koram karda şud. Kolxozi nomi *Kaganovic*, (rajisi kolxoz *Bizsadüvi*) 83 gektar korami paxta doştagi, 63 gektaraşro sejalkaji ʙaspaki va 20 gektaraşro sejalkaji traktori qati korida tamom kard. Kolxozi nomi *Stalini № 2-um* (rajisaş *Karimüv*) 70 gektar paxta korid.

Korro sardori agronomho Simeukür sançid. Sifati koram xelo naqz hast.

Dar hama majdonho poruji toraji xuşk poş doda şud. Dar ucastokhoji çudogona niholhoji paxta holekaj az jak sar rüjiş kardand.

°o°

Koram davom karda istodast

BUXORO. Kolxozhoji peşqadami rajoni Voʙkant korami paxtaro sar kardand. Kolxozi nomi Fajzulo Xüçajüv rüzi aval 15 gektar, kolxozi nomi Stalin — 13 gektar, nomi Kaganovic — 10 gektar, nomi Bauman — 22 gektar va nomi Lenin — 20 gektar paxta korid.

Rajkom partija soveşcaniji qismgirandahoji poxodi sitsentnerciho guzarond. Qarori TsK KP(ʙ) Uz „Az xususi ahvoli kori peş az korami paxta va paxtakoriji ʙomaviro ʙaavç darovardan — ʙurovardageşro kor karda ʙuromada şud.

°o°

Fajzulo Junusov koramro tamom kard

BUXORO. Pagohiji 8-umi aprel ordendor *Fajzulo Junusüv* clenhoji zvenojaşro ʙaroji maslihat ʙa sari zamin çama kard. Gektari avaliŋro *Junusüv* xudaş korid. Baədi in zveno koramro sar kard.

°o°

Ordendor Noruv koramro tamom kard

BUXORO. Ordendor *Usmon Norüv* dar zvenoji xud korami paxtaro tamom kard. Koramro ʙa holati sejalkahoji traktori guzaronda şud.

Rajisi kolxoz ordendor *Amonüv* va agronom *Raxmatulin* sifati koramro xelo naqz hisoʙ kardand.

Dar digar rajonhoji atrofi Buxoro ham korami paxtaro ʙaavç darovarda istodin.

(UzTAG).

Ba jakumi Maj — peşvozi staxanovi

Ba 1-umi Maj tajori dida, ʙaʙocihoji faʙrikaji düzandagiji „Krasnaja Zarja" jak qator coraʙinihoji ʙaland şudani hosilnuriji mihnatro taʙijon mekardagi guzaronda istodin. Bestarini hamin coraʙiniho dar faʙrika dar natiçaji harakati staxanüvi ʙa vuçud omadand.

Korhoji majda cujlaji ʙa agregathoji palto va kostjumʙurori karda meşudagi ʙa 4,5 protsent zijod karda şudand. Hamaji raʙocihoji tsexi coksuriş, ki az onho ʙa tsexi düzandagi ʙa sarvaqtaş doda şudani cizhoji ʙuriş karda şudagi daxl dorad, ʙa koraji guzaronda şudast.

Mexanikhoji tsexho va remontcikho, ki ʙefasq kor kardani ʙsʙoʙho ʙa onho daxl dorad, hamcunin ʙa koraji guzaronda şudand.

Dar carxhoji maşinahoji cokdüzi [illegible] tajor karda şudagi püşonda şudagi hastand. In az ʙoloji doçhoji ravşan ʙrak şudani produktsijaro ʙarhazar nigoh medorad. Baroji coki rüji liʙos tekis ʙuromadanaşro ʙa dast darovardan ʙa matorşitaho çarxhoji metaliji maxsus tajor karda şudagi doda şudagi meşavand.

Ba munosiʙati ʙa ʙidi 1-umi Maj tajori didan faʙrika ʙaroji staxanüvciho jak qator rüjxoqi, dar xonahoji onho vaxuriji rafiqonaro taşkil medihad. UzTAG.

123 protsenti plani kvartali

MARQELON. (Az muxʙiri maxsusi mo). Arteli „Bajnalmilal" dar mudati kvartali jakum ʙaçoji 561 hazoru 500 süm, 690 hazoru 862 süm har xel produktsijaji şohiʙor ʙarovarda, planro 123 protsent içro kard. Sifati produktsijaji ʙurovarda şudagi ʙa daraçaji ʙaland meistad, ki 98 protsenti on az sorti jakum hast.

Staxanüvcihoji ʙehtarin rafiqho *Jisoxorüv, Pinhosüv, Ahmadqulüv, Toşpülotüv, Gadelova* va *Jahonmüva* plani xudro az 200 to 210 protsent içro kardagi meşavand. Artel in peşraviro ʙa asosi harakati staxanüviro ʙajni artelciho durusta toqqi revoç dodan ʙa dast darovardagi hast.

N. Fatohüv.

Kursho ʙaroji korkunhoji az maktaʙʙerun

Narkomprosi Uzʙekiston ʙaroji to oxiri soli 1936-um kadrhoji navi korkunhoji az maktaʙʙerun tajor kardan, jak qator kurshoji maxsusi taşkil dodanro peşnihi kard.

Kurshoji mazkur dar şahrhoji Toşkand, Samarqand, Qüqond, Andiçon, Buxoro va digar şahrho taşkil karda meşavand.

Ba holati in kursho ʙojad 1220 nafar korkunhoji az maktaʙʙerun tajor karda şavand.

R.

Rahhoji ohaniji Itifoqi soveti suporişi staliniro içro kardand

Dar mahi janvar sorkuniji harʙutkagiji rahhoji ohaniji Itifoqi soveti az 77 hazoru 603 vagon va dar mahi fevral az 76 hazoru 361 vagon [illegible] şud. Dar mahi mart [illegible] ʙa hisoʙi mijona dar jak sutka ʙa 86 hazoru 694 vagon rasid, ki in 114 protsenti planro [illegible] kvartali jakum sorkuniji haruntkagi [illegible] 80 hazoru 302 vagon [illegible] şud, ki 108,5 protsenti plan hast.

Korkunhoji rahhoji ohaniji Itifoqi Soveti holekaj dar kvartali jakumi soli 1936-um [illegible] 80 hazor vagon [illegible].

RESPUBLIKAJI XALQIJI MONGOLIJA

Kamtar az taarix

Dar sari 13-um, vaqte ki dar Jevropa muhofizatkunandahoji „dini [illegible]" ba muqobili musulmonho ba poxodi ceremi krestí çamə şuda budand, amo dar haqiqat harakati majdoni savdoju sotiqi jevropojiro vasee kardan va rahi Şarqro toza kardan doştand, —dar hamin vaqt dar Azijaji Şarqi ba puşti kuli buzurgi Bajkal dar doliaji rüdxonahoji [illegible] Karulen va Onon xuruldani buzurg—sjezdi qabilahoji çangovari mongoli çamə şuda bud. Dar in sjezd Temucin, jaəne Cingizxonro knjazi buzurgi mongolor [illegible] karda şuda bud.

In dar soli 1206-um bud. Ba tahti rahbariji vorisi xud cülkihoji peş ba hec kas maəlum nabudagi, ba poxod daromadand. Qismi Xitojro girifta, dar soli 1215-um pojtaxti on—Pekinro girifta, mongolho dar soli 1221-um holekaj hamaji Azijaji Mijona va markazhoji hunarmandiju savdoju sotiqiji on, cunonci Samarqand, Buxoro, Urganzro megirand. Onho hamaji Turkistoni çanubi, Avqoniston va qismi şarqiji Hindustonro dar Hindustoni şimoliju qarbi budagiro sohib meşavand, to ba Gruzija meravand, baəd Rusro ba xud itoatnok mekunand. Batij guftagi knjazi Mongolija dar cülhoji çanubi rusi Zolotaja Ordaji solampanoro taşkil medihad. Rus boçdihandaji Mongolija meşavad. Va sad baədi cand dahiho sol savoracihoji Mongolija bo ravişi çude ham tez ba Jevropaji Markazi omada, bo muşinhoji qalbaşikani xud qalbahoji şahrhoji asri mijonagiro meşikanand.

Ba zaminhoji Xitoj, Azijaji Mijona va Xurd, ba zaminhoji Hinduston va Jevropa asphoji cüliji Mongolija po mondagi hastand.

Juan guftagi xonadoni Xitoj xonadoni imperatorhoji Mongolija hast, in imperatorho dar Xitoj az soli 1281-um to soli 1368-um podşohati kardagi hastand. Dar soli 1281-um [illegible] mukamal hukmroni şuda, Xubilaj guftagi xoni Mongolija 4 hazoru 500-ta kema soxta, ba boloji kema askarhoji pijodagard, jaroqho, qalbaşikanho, küsrekhoji kücandagi, asphoji kavaleriro bor karda, ba kanorhoji Japonija raft. Lekin in harakati mongolho saroji Japonijaro zeridast kardani şudanaşon mujassar naşud, cunki floti onho dar natiçaji girdbodi züri dar kanorhoji Japonija ba vuçud omadagi nobud şud.

Az sari asri 15-um xitojiho holekaj xudaşon ba Mongolihoro zeridast kardan harakat kardand. Dar soli 1422-um qarib hamaji Mongolijaro on ba xud mutee mekunonad. Lekin in hukmroni kajol namejosad. Baədi 15 sol savorihoji Mongolija ba vilojati Çanbi zada medarojand, bo armijaji simmilioniji Xitoj zaftu-zanon mekunand, onro jakson mekunand va xudi impelatorro ba jasiri megirand. Amo to ba Pekin rasida omada, ki dar onço ba onho armijaji dujumi Xitoj vo mexurad, mongolho gaşta meravand.

Dar nimi asri 17-um dar Xitoj hukumati manççurho—qabilaji çangovar, quvati jaroq qati Xitojro ba xud itoat kunondagi muqarar karda meşavad.

Faqat dar oxiri cadsolaji 17-um Mongolijaro manççuriho zeridast mekunand. Ba zeri zulmi cinovnikho, savdogarho va fojdaxürhoji Xitoj xalqi Mongolija dar davomi az 200 sol zijod azob mekaşad. Az savdogarho va fojdaxürhoji Xitoj kapitali savdoju sotiqi rus ham mondagi nadoşt, ba az oxiri asri 19-um ba Mongolijaji Beruni zür sar darovarda bud.

Arathoji Mongolija (hajvonotparvarhoji mihnatkaş) ba zulmi corçanata—savdogari xitoju rus, knjazho—feodalho va ruhonihoji xud giriftor budand. Feodalho az 12 şakl zijodtar nalog mecindand, xaroçoti nigoh doştani monastirho boşad dar Mongolijaji to inqiloni har sol taxmin ba 50—60 milion süm tilo bisorat bud.

Mihnatkaşhoji Mongolija zulmi rusho, xitojho va ekspluatatsijakunandahoji xudro [illegible] nakarda ba sar namemurdand. Harakati inqiloniji aratho dar solhoji 90-umi cadsolaji guzaşta ba sarnardoriji kalon merasad. Mo harakati Damsi-Çonsan, harakati otrjadhoji partizaniji Baxro medonem, onho az Qaləaji Buruq peş kardani odamhoji begona, ba dasti xoçajinhojaş dodani zaminho, saroji ba aratho dodan konfiskatsija kardani molhoji firmahoji Xitojro talab mekardand. Taarix az sozati otrjadhoji partizaniji Toktoxo gap mezanad.

Dar soli 1911-um, baədi inqiloni Xitoj, ki on xonadoni podşohati manççuriji xalqi Xitoj sad medidagiro partofta, respublikaro moqarar kard, Mongolijaji Beruni xudro gosudarstvoji nomutee eəlon mekunad va ba taxti podşohi Mongolija xoni xudro memonad.

Pas az nomutee eəlon kardan, knjazhoji Mongolija jordami dastgiri xun gufta ba «podşohi safed» muroçiat mekunand. Onho dar xati xud cunin menavisand:

„Az sababi in, ki podşohi safedi purquvvati xalqi buzurgi rus qudratdor, zür va rahmdil buda, ba dini zard panohdori mekunad va nekixoh hast, az hamin sabab agar ba saramatiji gosudarstvo asos karda, mo ba jakdigari madad rasonem, unçoh mo az ahvoli peştarimo mahrum nameşavem ba dini zard boz zijodtar taraqi mekunad va xotirçamiji dojimi ba vuçud meomad.. podşohi qudratdor, ba ahvoli mo ras va bo rahmdiliji kalon nigoh kun".

„Podişohi safed" mukamal „rahmdilona" nigoh kard. 4-umi ijuni soli 1911-um soveşcaniji soveti ministerho cunin qaror mekunad:

...„Masəlaj Mongolija baroji mo ahmijati kalon dorad va mongolhoro dar harakati ba harakathoji gufta şudagiji hukumati Xitoj muqobilijat kardaraşon dastgiri kardan ba interes hoji mo mukamal muvofiq meşud".

Ministeri korhoji xoriçi Neratov dar hamin vaqt ba Korostovtsov guftagi vakolati rus dar Pekin budagi xat navista, «ba hukumati Xitoj nişon doda şavad gufta talab kardast, ki Xalxiro (Respublikaji hoziraji Xalqiji Mongolijaro) ba vilojati Xitoj gardondan, zaminhoji onhoro sokinhoji Xitoj qati pur kunondan va ba Xalxe askarhoji dojimiro darovardan mo inro dar nobati Rosija harakati duşmani hisob mekunem", cunki „dar Mongolija mo intereshoji kaloni savdoju sotiqi dorem".

Baədi «Mongolijaro mulojimak oqüş kardani Rosija» (Lenin) Xitoj maçbur şud, ki avtonomijaji Mongolijaji Berunaro ba əinobat girifta, huquqi ekspluatatsija kardani arathoji Mongolijaro bo savdogarhoji rus taqsim kunand. Holekaj dar soli 1914-um dar vaqti xoni Mongolija instituti maslihatidihanhoji rus muqarar karda meşavad.

Az soli 1911-um to 1919-um „Mongolijaji avtonomi" az Xitoj 19 million süm tilo va az Rosija—8 million süm qarzdor şud, *hamaji vazminiji dodani in qarz sutunan va mukamal ba boloji arathoji Mongolija qaltod.*

Inqiloni Oktjabr zulmi kapitali rusro az Mongolijaji Beruni bartaraf kard. Amo xalqi Mongolija bo vuçudi hamin dili beqasm zada natavonist, cunki bo knjazho, ruhonihoji xud zer karda şudagi bud va in kapitali savdogariji fojdaxüriji Xitoj qati az sari nav zür şud.

Dar hamin vaqt imperializmi Japonija dar Mongolija ba faəolijat medarojad, on ba dasti xud giriftani mamlakati froxro kajho boz orzu mekard.

Dar fevrali soli 1919-um dar Cita ba tahti rahbariji japoniho sjezdi „pan-azijagi" nom doştagi çeq zada meşavad, dar on delegathoji Burjato-Mongolija, Bargi Mongolijaji Durunī va digar qabilahoji mongoli davomat mekunand. Faqat delegathoji Mongolijaji Beruniji „nomutee" nabudan. Dar kori in sjezd ataman Semjonov qismi kalon megirad.

Mabumkunandaji idejahoji «panazijagi» şuda, Japonija bo jordami „anfu" guftagi partijaji japoniju-filiji Xitoj, ki on dar soli 1919-um dar zindagoniji sijosiji Xitoj roli kalon bozi kardagi bast, pozitsijahoji xudro dar Mongolijaji Beruni ojistaju-sekin mustahkam mekunad.

Ba tahti zerkuniji militaristhoji Xitoj va zeridastkunhoji Japonija knjazhoji Mongolija nomuteəiji mamlakati xudro mesuporand va dar soli 1919-um ba prezidenti Xitoj bo arzanoma muroçiat karda dar on az avtonomi rü megardonand. Hukumati japonu-filiji Xitoj askarhoji general Sjuj Şen-cziro mefiristonad va dar haqiqat dar Mongolija diktaturaji harbi muqarar mekunad.

Amo dar soli 1920-um hukumati „anfu" hukmroniji dar boloji Xitoji çimoli doştageşro barbod medihad. Japoniho baroji sijosati xudro dar Mongolija guzarondan jaroqi nav mekoftand. Onho onro ba vositaji belogvardejcigiji torumor karda şudagiji rus joftand, onro armijaji surx tang karda ba sarhadhoji Mançzurija va Mongolija guzaronda bud.

Baron Ungern içro kardani planhoji japoniji zeridast kardani Mongolija, *ba kolonijaji imperializmi Japonija va baroji ba muqobili Rosijaji inqiloni huçum kardan ba markaz gudondani onro bor mekunad.*

Dar soli 1921-um dar Mongolija ci voqiəa ruj doda bud?

Dar soli 1921-um Baron Ungern bo jordami japonho bo şajkaji xud ba teritorijaji Mongolijaji Beruni zada daromada, pojtaxti on Urgu (hozir Ulan Batorjro) zeri dast karda bud. Ungern bo jordami qismi knjazho, ruhonihoji Mongolija hukumati „Sijoji xudro" ba zamin mezanad va ba sari hukumat Bogdo-Gegen—sardori Mongolijaji avtonomiji peştararo memonad.

Baədi zeridast kardani Urgu Ungern sijosati xudro dar xati ba agenti xud dar Xitoj navistageş cunin maəmadod mekunad:

„Baroji Mongolijaji Beruni va Durunira jakçaja kardan kori zür guzaşta istodast, kor bo muvafaqijat guzaşta istodast. Va man ba natiçaji naqz dodani kori hukumati Bogdo-xon va harakathoji xudam bovar doram . . . Davri digari taşkiloti kori taşkiloti dar Azija, kore ki ba tahti lozungi „Azija baroji azijagiho" guzaşta istodast, podşohati mijonaji Mongoliro bunjod kardan meboşad, dar on bojad hamaji xalqhoji Mongolija darojand".

Hamin tariq, vazifa rüşan hast: az Mongolija takjagohi aksulinqiloni bunjod karda şavad, baroji içro kardani xohişi Japonija „Azijaji baroji azijagiho", jaəne baroji japonho budagi asos monda şavad.

Ungern ba tahti lozungi ba po mondani avtonomija ba Mongolija omad. U milki mongolhoro konfiskatsija mekunad, ü çuvonhoji Mongolijaro ba xizmati harbi çeq mezanad, ba tartibi maçburi aspho, şuturho va avqotvoriro megirad, ba muqobili Rosijaji soveti poxod tajor mekunad. Ungern arathoji mongoliro bo otaşu şamşer maçbur mekunad, ki ba ü, ba maqsadhoji ü xizmat kunand.

Amo holekaj Suxe Bator, qahramoni qajuri inqiloni Mongolija, otrjadhoji partizani çamə mekunad. Dar pojtaxt kücur va dar tipografija harfcini boniq şuda, ü ba harakati nomuteəiji Mongolija sardori mekunad.

„Ahvoli badi aratho manro maçbur kard, ki rahi navro konam,—guftagi hast Suxe Bator.—Man dar samti şimol otaşi ozodiro dida istodim—dar onço qulomkunandahoji doxiliju beruni ba xokistar gardonda şudagi hastand. Caşmhoji xudro ba süji şarqu çanub megardonem—dar onço man najzahoro dida istodim. Zindagoniji man, rahi mo faqat bo rahi inqiloni çihoni jak hastand. On dar Rosijaji soveti-şar şudagi hast. Rahi mo faqat bo Rosijaji soveti va Komintern jak hast".

Suxe Bator, ki nomi ü maənoji „pahlavoni sekir" dorad, dar marti soli 1920-um bo partizanhoji xud şahri sarhadiji Majmajcenro zeridast mekunad, in şahr az hamin moment ba nomi Altan-Bulak monda meşavad, ki in maənoji „Kalidi tiloji" dorad. Mongolho qaror dodand, ki „on kalidi tilojiji" rahi ozod şudani Mongolijaro jela mekardagi meşavad". Va onho haq buromadand. Dar marti soli 1921-um dar in şahri xurd sjezdi jakumi partijaji xalqiji inqiloniji Mongolija çamə meşavad. Baədi taşkil dodani partija hukumati vaqtinaji xalqiji inqiloni bunjod meşavad, on ba güştini əomaji mihnatkaşho, ba muqobili zeridastkunhoji safed burdageşon sardori mekunad.

Jake az akthoji jakumi hukumati vaqtinaji inqiloni dar Maskov ba nazdi Lenin deledatsija firistondan bud. Bo hukumati RSFSR ba maqsadi barham zadani şajkahoji safed, ki onho barobar ham baroji Mongolija va ham baroji Rosijaji soveti xatarnok budand, dogovori madadi harbi rasondan basta şud.

LENIN dar caqcaqi jakumi bo delegathoji hukumati vaqtinaji inqiloni kardageş dar vaqti bastani in dogovor cunin maəlum karda bud: „...Dar vaqti dogovori düstigari bastani du mamlakat mo dogovorhoji hukumati podşohiji peştaraji rusi va hukumati Mongolijaji avtonomi ba maqsadhoji zeridastkuni züri qati basta şudagiro mukamal bekor mekunem, va dogovori baroji hardu taraf barobarhuquqnok va barobarfojdanok mebandem . . . dar ojanda mo, Rosija va Mongolija, bojad dar bobati sijosi cun gosudarstvohoji hamsoja va dar bobati düstigari—cun burodarhoji kalon xurd harakat kunem".

Dar aprel Ungern ba Rosijaji soveti huçum kardanro qaror dod. Dar maj ü az Urgu buromad. Peş az buromadan ü cunin prikaz dod: „Ba mo ruhi zamin va xuni pokiza madad merasonad. Internatsional ba zeri poji asphoji mo nobud meşavad. Marksistho, komunistho va sojilahoji onhoro tamoman zaneton". Bo hamroji xud ü otrjadhoji mongoliji az muqaravtdargoho taşkil şudagiro burd. Jake az in otrjadho nazdi şahri Altan Bulak torumor karda şuband.

15 umi ijul az Kjaxta ba samti qarb 120 kilometr dur Ungernro brigadaji 105-umi otrjadhoji partizaniji Şcetinkin va divizijaji 5-umi kubaniji Armijaji Surx davra girift. Va baədi 5 rüz ungernciho torumor karda şudand, xudi Baron ba jasiri girifta şud va dar Novosibirsk ba sudi proletari doda şud. Dar inço ü planhoji xudro rüjikor kard:

„Az xususi ba tavri xud şudani Mongolija man üjla ham nakarda budam,—maəlum kard Ungern dar sud.—Az xususi nomuteəi ba maənoji digar gap zada, ba nazar doştem, ki in hamtür faqat lozung hast. Man taqdiri Mongolijaro dar asosi huquqi muqarariji mançzuri nom doştagi, cunonci ba tavri xudi xoni Mançzurijaro itoatnok kunondan fikr karda budam. In sardorhoji mongolihoro mukamal qanoatbaxş mekard. Man taxmin karda budam, ki ba tahti nacalstvoji xoni Mançzurija bojad inxel davra: Mongolija, Tibet, Xitoj, hamaji xalqhoji küçmaji Sibir va vilojathoji Azijoji Mijona bunjod şavad".

Baədi torumor karda şudani şajkahoji belogvardejtsi avtonomijaji Mongolija mukamal ba po mononda şuda bud. Vazifaji hukumati avtonomijaji haqiqiro ihtijoç mekardagi bunjod kardan istoda bud. Sarojathoji maxsusi hamun vaqt darov ba respublikaji xalqi taşkil dodan imkonijat namedodand, az hamin sabab dar soli 1921-um monarxijaji konstitutsioniro eəlon karda şuda bud. Monarx az sari nav Bogdo-Gegen şuda bud, lekin hukmroniji üro xele tang kunonda şuda bud. Bajni Bogdo-xon va hukumati navi inqiloni dogovori qasamxüri basta şuda bud, dar moddaji 9-umi on cunin gufta şuda bud: „Qoidaji mazkur baroji mustahkam kardani gosudarstvoji xalqi, pahm kardani din, düstigariji doxili, taərifi berona va salomatiji xalq tajor karda şudagi hast... qoidaji mazkur peş çeq zadani xurali buzurgi xalqi quvat megirad".

Baədi va po mononda şudani Mongolijaji avtonomi va taşkil dodani hukumati xalqiji inqiloni hukumati RSFSR ba xalqi Mongolija va hukumati Mongolijaji avtonomi in mazmun muroçiatnoma firistond:

„Mongolija mamlakati ozod hast. Maslihatcihoji rus, konsulhoji podşohi, bankdorho va bojhoji xalqi Mongolijaro züri va tilo qati ba dasti xud nigoh doştagi va şiraji oxirini onro mekaşidagi, bojad az Mongolija peş karda şavand. Hamaji hukumat va sud dar mamlakat bojad ba dasti xalqi Mongolija boşad. Jagon kasi xoriçi ba kori doxiliji Mongolija daxl kardan huquq nadorad..."

Baədi ba po mononda şudani avtonomijaji Mongolijaji Beruni vakilhoji hukumati navi inqiloni dar Maskov bo rafiq Lenin boz vo xürdand. Delegatsija baroji az xususi muvafaqijathoji avali hukumati xud caqaq kardan ba Maskov omada bud. Lenin muvafaqijathoji buzurgi hukumati navro nişon dod. Dar oxiri caqcaqi bo delegatho kardageş Lenin cunin guft:

...„Şumobo hozir kori buzurgi xudro bud kardeton, amo xotirçamə şuda şiştan mumkin nest. Baroji partijaji xalqiji xudro taraqi dodan, armijaji xalqiji xudro naqz va tez ba quvat kardan va muvafaqijathoji ba dast darovardagetonro ba solhoji duru-daroz mustahkam kardan, ba şumoho bisjor mihnat kardan darkor hast."

Caqcaqhoji jakumu dujumi Ilic bo delegathoji Mongolija kardageş dar koru harakati hukumati nav roli buzurgtarinro bozi kardand. Lenin jak qator nişondodhoji konkreti kard, jak qator qalathoro nişon dod va çibati asosi in ki ba şikast naxürdani kori xud bovar doştan dili inqilobcihoji Mongolijaro pur kard. Va sababi dar Mongolijaji imrüza aratho inxel başulaji əodiji naqzro bo muhabbatiji kalon xondanaşon maəlum hast:

„Hov, ü muəalimi mo Lenin, əolimi buzurgi mo, tamomi çihonro rüşan kard va ba mo, arathoji çihon, rahi xuşbaxtiro nişon dod.

Hov, muəalimi mo Lenin, əolimi kaloni mo, ba in dunjo omada, ba əomaji toriki aratho ozodiro ovard.

Ba boloji saramo bajroqi surxi pur şuəlaro pahm mekunemi"

Bunjod şudani Respublikaji Xalqiji Mongolija

Dar soli 1924-um Bogdo-Gegen—monarxi konstitutsijaji Mongolija vafot joft. Dar nojabr xuruldan (sjezdi) buzurg çeq zada şud. Dar in xuruldani jakum konstitutsija qabul karda şud. Muvofiqi konstitutsija Mongolija respublikaji xalqi eəlon karda şud, dar on hukumati əoliji gosudarstvogi ba dasti xalq hast, korhoji gosudarstvogi bojad baholati xurali buzurgi xalqi va hukumati on sajlov mekardagi hal karda meşavad.

„Hamaji zamin, konho, daraxtzorho, obho va davlathoji onho dar hadi teritorijaji Respublikaji xalqiji Mongolija muvofiqi tartibi muqarariji az qadim boz mavçud budagi, ki on ba printsiphoji soxti hozira muvofiq hast, dastrasi umumixalqi meboşand va butonan ba ixtijori xalq hastand, ba onho mulki xususi doştan rah doda nameşavad.

Muvofiqi konstitutsija hamaji mihnatkaşhoji ba qadri 18 sola rasidagi, hamcunin odamhoji savdogari kardagi, lamho (monaxho), agar onho baloqaşonro az monastir kanda boşand, hamaji feodalhoji sobiq va cinovnikhoji kühnaji krepostnoj nadoştagi ba sajlovkuni huquq dorand.

Knjazho—feodalhoji sobiq, agar onho peş krepostnoj doşta boşand, vakilhoji xonadoni podşohati sobiq, hamaji lamhoji dar monastirho zindagoni mekardagi, cinovnikhoji sobiqi knjazxona, agar onho arathoro saxt azob doda boşand, qismandahoji armijaji safed, bo sud az huquq mahrum karda şudagiho ba sajlovkuni huquq nadorand.

Muvofiqi konstitutsija ba aratho, ba rabocīho baxşişhoji kalon doda meşavand. Masalan, rabocihoji jak sol kor kardagi, jak maha otpusk megirand, nim sol kor kardagi—du hafta otpusk megirand. Dar hamaji korxonaho rüzi koriji haştsoəata muqarar karda meşavad.

Hamaji sistemaji sardorikuni az jurt, bak, somon, ajmak sar karda va to hukumat ba sajlovkuni asos mekunad. Ba xurali somoni 50 odam jak delegat, ba xurali ajmaki hazor odam—jak delegat medihand".

Xarakteri inqiloni Xalqiji Mongolija

„Respublikaji Mongolija, ki az qulomiji kolonijagi va kapitali Xitoj, zulmi imperialistho ozod şudagi hast, az sababi xususijathoji sotsialiju-iqtisodi va miliju-hajotiji respublika bas cun respublikaji tipi navi xalqiji—inqiloni, muqobili imperialisti, burzuaziju demokrati istuqomat karda metavonad, on baroji ojistaju-sekin ba rahi taraqijoti nokapitalisti daromadan asos memonad".

„Respublikaji mo az in sabab respublikaji tipi nav hast, ki on boqimondahoji feodalizmro qatəijan reşakan mekunad, çinshoji ekspluatatsijakunanda va kapitalistiro ojistaju-sekin tang mekunad, baroji ojistaju-sekin ba in xel çaməijat guzaştan, ki dar on na bojho, na kambaqalho, na guşnagi va na gadoji nameşavad, asos memonad".

(Az muroçiatnomaji TsK partijaji Xalqiji inqiloniji Mongolija ba hamaji clenhoji partija va taşkilothoji partijagi kardageş).

Sijosati iqtisodiji respublikaji Xalqiji Mongolija

Hamaji sijosati iqtisodiji Respublikaji Xalqiji Mongolija az xarakteri respublikaji demokratijaji burzuazi meburojad. In sijosat az sababi xarakteri maxsusi ekonomikaji mamlakat va muəomilahoji sotsiali ba taraqi kardani xoçagiji bojho rah medihad. Lekin partija va hukumat harakat mekunad, ki çinshoji ekspluatatsijakunandaro ojistaju-sekin tang kunand va dar navbati aval xoçagihoji kambaqalho va mijonholhoro dastgiri karda, onhoro az muhtoçi buroovardan harakat mekunand. Ba barobari hamin xoçagiji gosudarstvogiju koperativi taraqi karda istodast va baroji taraqijoti nokapitalistiji mamlakat asosho bunjod karda şuda istodin.

Corpodori

Navəi asosiji xoçagiji Respublikaji Xalqiji Mongolija corpodori meboşad. Dar soli 1933-um respublika 12 milion sar güspand, 3 milionu 600 hazor sar buz, 1 milionu 800 hazor sar hajvonoti kaloni şoxdor, 1 milionu 800 hazor sar asp, 500 hazor sar şutur doşt.

Dar soli 1934-um sarşumoriji ramaho ba 1 milionu 100 hazor sar zijod şudagi hast.

Sanoəat

Sanoəat dar Respublikaji Xalqiji Mongolija aknun bunjod karda şuda istodast. Baroji movut, namat, carm, müjgina burovardan dar Ulan-Bator kombinati sanoəati bunjod karda şudagi hast. Ba nazdi on stantsijaji elektrisi hast. Dar Xatxlo korxonaji nuq qati şuştani paşm soxta şudagi hast. Kombinati güşt, zavodhoji mexaniki va cüb korkardaburoji, korxonaji avtomobil remontkuni, tipografijaji gosudarsvogi, zavodi xiştburori va 45 kilometr az Ulan-Bator dur şaxtahoji toşkümuri soxta şudagi hastand. In kolxonaho, xususan kombinati sanoəati, bo jordami Itifoqi Soveti soxta şudagi hastand va ba sanoəati mili istido memonand, kadrhoji miliji proletariat tajor mekunand.

Savdoju sotiq

Dar Respublikaji Xalqiji Mongolija savdoju sotiqi beruni monopolija karda şudagi hast. Asosan Respublikaji Xalqiji Mongolija bo SSSR savdo mekunad. Dar xurali 7-umi buzurg dar masəalaji bo SSSR savdoju sotiqkuni cunin gufta şuda bud:

«Bo jordami Itifoqi Soveti mamlakati mo molhoji zaruri qati ihtijoç karda şud. Savdoju sotiqi beruniro mo asosan bo Itifoqi Soveti mebarem va az in bisjor nafə mekunem, cunki ba ekspluatatsijaji kapitalisti nameqaltem. Az SSSR dar mamlakati mo mol omadan dar mudati du soli oxirin çudo zijod şudagi hast va dar natiçaji in dar mo zapasi mol bunjod karda şud. Respublikaji Xalqiji Mongolija bo Itifoqi Soveti jak qator rizonomaho bast. Muvofiqi in rizonomaho Itifoqi Soveti bo şarojiti hoji sabuk mol medihad. Ojajr az in, inxel korxonaho cunonci Mongoltrans Mongolşerst. Promkombinat ba korxonaji mutlaq mongoli gaşta istodin».

(Davomaş dar gazetaji ojanda).

Baçoji oszor.

Gazeta be redkolegija

Gazetaji devoriji klubi Ozeti Andiçon

Dar jak devori xonacaji toriku nam, ki in bibliotekaji klubi *OZET-i* şahri Andiçon meboşad, gazetaji devori ovexta şudagi hast. In gazeta nom va redkolegija nadorad.

Ba munosibati əidi 8-umi mart va „purim" gazeta burovarda şudagi hast. Gazeta az 3 maqola va jak maəlumnoma əiborat meboşad.

Albata, az xususi çumlasoziju orfografijaji in gazeta çoji taərif kardan nest. Gazeta jagon surat nadorad.

Maqolaji az xususi „purim" navista şudagi az 3 çumla əiborat meboşad.

Maqolaji mazkurro mukamal nişon medihem:

«Əidi purim əidi ki hast? Alvata ba hamaji mo maəlum hast, ki əidhoji dini baroji nafəi domlohoju kapitalistho buda, baroji munfiəati kisaji xud kor mebarand. Əidi purim «dar rüzhoji davroni *Haşverüş*, ki ü az getto kuş ba 127 gosudarstvo podşohati kardagi hast, dar hamun rüzhojo, ki *Ahaverüş* dar boloji taxti *Şüşan* meşiş dar boloji 3-um podşohati xud ü baroji nacalnikho va qulomhoji xud askarhoji Persija va Hindiston nacalnikhoji apartmenthoji xud vilojatho va gosudarstvoho sübat guzaronida bud. In sübat 180 rüz kaşol jofta bud va on qudrati xud davlatu izati xudro nişon doda bud.» Jak qalam hamin, ki əidi purim əidi bojho mulloho va kapitalistho hast».

Maqola hamin qati tamom meşavad. In xel maqola qati əidi purim əidi ki budanaş maəlum meşavad-mi? In maqolaji taşviqoti, maqolaji əidi «purim» ba sinfi rabocij zararnok budanaş şuda metavonad mi? Albata ne. Masəalaro bebaisilagi va meşn-mardagi qati ba holati gazeta ba əomaji vaseəi mihnatkaşho fahmonda dodan mutlaqo notüqri meboşad.

Az xususi sarmaqolaji in gazeta çoji gap zadan nest, cunki dar in sar maqola jak cand xatoho mavçud hast.

Gazeta hec dilkaş nest. On darçi bati texnika ham xele kambudi dorad.

Nomeri gazeta dar oxiri gazeta navista şudast.

Dar ojanda ba in ahvol gazeta burovardan bojad rah doda naşavad.

Gazeta bojad kori targibotci, propaganda va taşkilotcigiji xudro nişon dihad. Baroji inxel gazeta burovardan dilsofona kor kardan darkorast.

Ekskursijaji tobistoniji talabahoju pionerho

Stantsijaji markaziji turisti—ekskursijagiji bacakonaji nazdi TsK LKSMUz budagi va Narkomprosi Uzbekiston dar vaqti kanikuli tobistoni baroji pionerhoju bacahoji maktabxon ekskursijaji şahrgardi taşkil kardanro peşnihod kardand. Ekskursijaji aval dar şahrhoji Uzbekiston va Maskavu Leningrad guzaronda meşavad.

Dar in ekskursija 25 nafar pionerho va talabahoji aəlociji behtarini maktabhoji Uzbekiston qism megirand. In ekskursija 27 rüza, jaəne az 15-umi ijun to 12-umi ijul muqarar karda şudagi meboşad.

Ekskursijaji dujum dar şahrhoji Toşkand, Boku va Tiflis guzaronda meşavad. Dar inço ham 22 nafar talabahoji aəlociji maktabhoji Uzbekiston qism megirand. In ekskursija 22 rüza muqarar karda şudagi hast.

Ekskursijaji sejum dar atrofhoji Ural, va Magnitogorsk guzaronda meşavad. Dar in ekskursija 10 nafar maktabhoji pionerho va talabahoji maktabhoji dar oxir Toşkand qism megirand. Dar oxir 15 nafar dar atrofhoji Pomir baroji maktabhoji talabahoji sinfhoji 9—10-umi maktabhoji Toşkand ekskursija taşkil karda meşavad.

R.

Redaktori çuvongar M. AMINOV.
Отв. редактор. М. АМИНОВ.
Upolnzglavlit X.—03014
Poligrafkombinat